

dr hab. Piotr Gawliczek, prof. UWM
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
Filia w Elku

Warszawa, 2026-03-09

Arkusz recenzji osiągnięć naukowych,
będących podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego
Pani dr Justynie Jurczak
w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie - nauki o bezpieczeństwie

Istota recenzji:

1) Stwierdzenie charakteru i formy osiągnięć naukowych, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dz. U. z 2024 r., poz. 1571)

Monografia naukowa: *„Projektowanie jako narzędzie planowania strategicznego w dziedzinie bezpieczeństwa”*, opublikowana w 2024 roku nakładem Wydawnictwa Difin (ISBN 978-83-8270-313-9 / ss.182)

2) Stwierdzenie spełnienia albo braku spełnienia przesłanki, o której mowa w art. 219 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dz. U. z 2024 r., poz. 1571) dotyczącej oceny osiągnięcia naukowego stanowiącego znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny (ocena wraz z uzasadnieniem, czy wskazane osiągnięcia naukowe osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego stanowią znaczący wkład w rozwój określonej dyscypliny).

Nawiązując do wniosku z 15 października 2025 roku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie, skierowanego przez Panią dr Justynę Jurczak do Akademii WSB, (ul. Cieplaka 1c, 41-300 Dąbrowa Górnicza), za pośrednictwem Rady Doskonałości Naukowej (pl. Defilad 1, 00-901 Warszawa), oraz powołania mnie do komisji habilitacyjnej

- przedstawiam recenzję osiągnięć naukowych, dotyczącą spełniania wymagań, o których mowa w przywołanej na wstępie ustawie.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania formalno-prawne, stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która spełnia trzy kluczowe kryteria (przesłanki):

- po pierwsze - posiada stopień naukowy doktora,
- po drugie - posiada w dorobku osiągnięcia naukowe, stanowiące znaczący wkład w rozwój określonej dyscypliny,
- po trzecie - wykazuje się istotną aktywnością naukową (w rozumieniu ustawowym).

Recenzja skupia się na:

- ocenie osiągnięcia wskazanego jako podstawę habilitacji (monografia), w szczególności koncentrując się aspektach: nowości, samodzielność, spójność metodologiczna, wartości poznawcze i aplikacyjne oraz wpływ na wybraną dyscyplinę naukową,
- ocenie całokształtu aktywności naukowej (publikacje, projekty, umiędzynarodowienie, aktywność w środowisku, cytowania/oddziaływanie),
- ocenie dorobku dydaktycznego, organizacyjnego, a także popularyzatorskiego jako ważnego kontekstu dojrzałości akademickiej.

Niniejszą recenzję sformułowano na podstawie autoreferatu Kandydatki, wykazu dorobku naukowego, prac naukowych, przedstawionych w wersji elektronicznej oraz w formie wydruków komputerowych.

Wnikliwej ocenie poddano pozycję wskazaną jako osiągnięcie naukowe, stanowiące podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego - monografię naukową: „**Projektowanie jako narzędzie planowania strategicznego w dziedzinie bezpieczeństwa**”, opublikowaną w 2024 roku, nakładem Wydawnictwa Difin (ISBN 978-83-8270-313-9 / ss.182).

1. Przedstawienie podstawowych danych o kandydatce

Pani dr Justyna Jurczak jest pracownikiem badawczo-dydaktycznym Akademii Policji w Szczytnie (wcześniej Wyższa Szkoła Policji), z którą jest związana zawodowo od 2010 roku. 1 września tego roku została zatrudniona (forma - umowa o pracę) na stanowisku asystenta w Instytucie Prawa Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Administracji. W następnych latach była zatrudniona na różnych stanowiskach (asystent / adiunkt / prodziekan) tegoż wydziału. Od 12 października 2020 roku do chwili obecnej jest adiunktem Instytutu Służby Prewencyjnej Wydziału Bezpieczeństwa i Nauk Prawnych. Równolegle, od 1 maja 2020 roku do chwili obecnej, jest ekspertem I. zespołu nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie Polskiej Komisji Akredytacyjnej (forma - umowa zlecenie).

Z udostępnionych materiałów wynika, że Kandydatka uzyskała w 2008 roku tytuł zawodowy licencjata na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (kierunek studiów: stosunki międzynarodowe, temat pracy licencjackiej: „*Europejskie kierunki rosyjskiej polityki zagranicznej*”).

Dwa lata później, w 2010 roku, uzyskała tytuł zawodowy magistra na Wydziale Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Administracji Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie (kierunek studiów: bezpieczeństwo wewnętrzne, temat pracy magisterskiej: „*Symbole i gesty na polskich stadionach*”). W 20214 roku Kandydatka uzyskała stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, na Wydziale Bezpieczeństwa Wewnętrznego Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie (obecnie: Akademia Policji w Szczytnie). Temat rozprawy doktorskiej: „*Skuteczność działań funkcjonariuszy Policji wobec zjawiska stadionowej mowy nienawiści*”. Uzyskany stopień naukowy oznacza jednocześnie **spełnienie pierwszej z przesłanek przywołanych we wstępie niniejszej recenzji**.

Z poddanego analizie dossier Kandydatki wynika wieloletnie już związanie z uczelnią w Szczytnie – od stanowiska asystenta, poprzez adiunkta po pełnienie funkcji prodziekana ds. studenckich w różnych okresach działalności.

Ścieżka rozwoju naukowo-badawczego Habilitantki koncentruje się na naukach o bezpieczeństwie, ze szczególnym uwzględnieniem szeroko pojętej prewencji oraz planowania strategicznego.

Kandydatka składa dysertację po raz pierwszy, wcześniej nie ubiegała się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

2. Omówienie i ocena dotycząca osiągnięcia naukowego

Jako główne osiągnięcie naukowe dr Justyna Jurczak wskazuje monografię autorską pt.: „**Projektowanie jako narzędzie planowania strategicznego w dziedzinie bezpieczeństwa**”, opublikowaną w 2024 roku nakładem Wydawnictwa Difin (ISBN 978-83-8270-313-9). Osiągnięcie to jest wsparte powiązaniem tematycznie cyklem artykułów naukowych.

Przedmiotem oceny jest monografia poświęcona zaprojektowaniu konceptualnego modelu metody planowania strategicznego w dziedzinie bezpieczeństwa, z wykorzystaniem prognozowania i projektowania jako komplementarnych narzędzi analizy strategicznej. Praca sytuuje się w obrębie nauk o bezpieczeństwie, w szczególności w subdyscyplinie, obejmującej problematykę planowania strategicznego, metodologii badań bezpieczeństwa oraz analizy środowiska bezpieczeństwa państwa. Podjęta problematyka ma charakter wysoce aktualny i istotny poznawczo, zwłaszcza w kontekście rosnącej złożoności środowiska bezpieczeństwa, jego nieprzewidywalności, asymetrii na wielu poziomach oraz potrzeby doskonalenia instrumentarium metodologicznego, wykorzystywanego w analizach strategicznych.

Współczesny ekosystem bezpieczeństwa cechuje się wysoką dynamiką, złożonością, niepewnością i nieprzewidywalnością, co stawia przed badaczami oraz praktykami konieczność doskonalenia/ aktualizowania narzędzi planowania strategicznego.

Kandydatka trafnie identyfikuje niedostatki podejść opartych wyłącznie na prognozowaniu oraz podejmuje próbę integracji prognozowania z projektowaniem. Należy jednak zauważyć, że koncepcja łączenia dalekowzrocznego *Foresightu*, scenariuszy normatywnych oraz podejścia projektującego - nie jest całkowicie nowa

w literaturze międzynarodowej - stąd w pracy brakuje pogłębionej dyskusji z dorobkiem: *Strategic Foresight*, *Resilience Planning*, *Adaptive Strategy* czy *Design-based Policy Making*. Ogranicza to w pewnym stopniu poziom osadzenia pracy w międzynarodowym dyskursie naukowym.

Głównym celem monografii jest zaprojektowanie konceptualnego modelu metody planowania strategicznego w dziedzinie bezpieczeństwa, uwzględniającego zarówno warunki prognozowane (wynikające z analizy trendów i czynników bazowych), jak i warunki projektowane (kreowane w sposób idealizacyjny jako pożądane stany przyszłe). Cel ten został jasno sformułowany, konsekwentnie realizowany i, w mojej ocenie, osiągnięty.

Konstrukcja pracy odpowiada logice przyjętego problemu badawczego, a struktura sześciu rozdziałów odzwierciedla proces przechodzenia od analizy teoretycznej do modelu konceptualnego.

Rozdział pierwszy „Bezpieczeństwo państwa w XXI wieku” stanowi solidne wprowadzenie teoretyczne. Kandydatka trafnie identyfikuje zmianę, złożoność oraz nieprzewidywalność jako kluczowe cechy współczesnego środowiska bezpieczeństwa. Do walorów rozdziału należy zaliczyć rzetelny przegląd literatury polsko- i anglojęzycznej, klarowne osadzenie problemu w kontekście zarządzania strategicznego oraz trafną krytykę czysto ekstrapolacyjnego prognozowania w myśleniu o przyszłości, opartego na trendach wcześniej zaobserwowanych.

Jednocześnie oceniam, że analiza mogłaby zostać pogłębiona o odniesienia się do teorii *VUCA/BANI*, koncepcji *Resilience* (odporności) oraz *Strategic Foresight* w NATO oraz Unii Europejskiej.

Ponadto, część pojęć (np. nieprzewidywalność) wymagałaby operacjonalizacji - przekształcenia pojęć na konkretne, mierzalne wskaźniki. Zatem - rozdział dobrze buduje fundament dla dalszych rozważań.

Rozdział drugi „Planowanie strategiczne w dziedzinie bezpieczeństwa” ma charakter systematyzujący oraz metodologiczny. Kandydatka poprawnie rekonstruuje założenia szkoły planistycznej oraz kluczowe jej kategorie (misja, wizja, cele, opcje strategiczne). Do zalet zaliczam też konsekwentną logikę wyводу, trafne wskazanie ograniczeń prognozowania oraz wyraźne uzasadnienie potrzeby rozszerzenia

5

planowania o element projektowania. Moje uwagi krytyczne dotyczą braku głębszej analizy alternatywnych szkół (np. szkoły ewolucyjnej, *Emergent Strategy Mintzberga*) oraz niewystarczające odniesienie się do realnych praktyk planistycznych w państwach NATO. Jako walor uznaję - rozdział dobrze uzasadnia potrzebę integracji prognozowania i projektowania.

Rozdział trzeci „Projektowanie w dziedzinie bezpieczeństwa”, to jeden z najbardziej oryginalnych rozdziałów pracy. Wprowadzenie metodologii projektowania, w tym koncepcji idealizacji i stopniowej konkretyzacji, stanowi istotny wkład do metodologii nauk o bezpieczeństwie. Zdecydowanie zaletami rozdziału są: nowatorskie zastosowanie teorii Leszka Nowaka, wysoki poziom refleksji metodologicznej, umiejętne powiązanie projektowania z teorią sprawnego działania. Z kolei pewne uwagi krytyczne mam do części ontologicznej. Jest ona poprawna, ale mogłaby być skrócona i silniej powiązana z praktyką planistyczną. Rozdział ma wyraźny walor innowacyjny, co jest zdecydowaną zaletą.

Rozdział czwarty „Prognozowanie... – praktyczne zastosowanie” prezentuje rozbudowaną procedurę analityczną (SWOT, Delphi, analiza skupień, macierz TOWS). Do zalet zaliczam konsekwentne wykorzystanie metod jakościowo-ilościowych, logiczne przejście od mega trendów do celów polityki bezpieczeństwa, próbę empiryzacji modelu. Uwagi krytyczne to mnogość metod, która może sprawiać wrażenie nadmiaru narzędzi. Rozdział jest poprawny metodologicznie.

Rozdział piąty „Projektowanie w procesie planowania...” stanowi rozwinięcie części teoretycznej i pokazuje praktyczne zastosowanie projekcji. Według mnie zaletami są: konsekwencja metodologiczna, logiczne połączenie warunków prognozowanych oraz projektowanych, klarowne pokazanie procesu budowy modelu. Całość oceniam jak przejrzystą konstrukcję.

Brakuje odniesienia do realnych ograniczeń politycznych wdrożenia podejścia, co oczywiście jest bardzo trudne. Szkoda też, że model nie został przetestowany na więcej niż jednym przypadku. Podsumowując - rozdział stanowi rdzeń koncepcyjny monografii.

Rozdział szósty „Konceptualny model metody” stanowi kulminacyjny element pracy. Model jest spójny i czytelnie zaprezentowany. Do zalet zaliczam też klarowną wizualizację, syntetyczne podsumowanie procesu oraz silne powiązanie z głównym

problemem badawczym. Wszystko to daje poczucie możliwości logicznego towarzyszenia Kandydatce w podjętym procesie badawczym. Zapewne Habilitantka ma świadomość wartości heurystycznej/ uproszczonego wnioskowania w przyjętym modelu, i, co za tym idzie, tego, że model wymaga dalszych badań aplikacyjnych.

Oceniając warstwę metodologiczną, chciałbym stwierdzić, że recenzowana monografia charakteryzuje się wysokim poziomem poprawności. Kandydatka jasno definiuje problemy badawcze, adekwatnie dobiera metody do analizowanych zagadnień, łączy podejścia jakościowe i ilościowe, oraz wykazuje refleksyjność wobec ograniczeń badawczych. Na podkreślenie zasługuje próba systemowego powiązania prognozowania i projektowania w ramach jednej metody planowania strategicznego.

Ograniczeniem pracy – świadomie wskazanym przez Kandydatkę – jest zawężenie procesu planowania do etapu analizy strategicznej i formułowania celów, bez rozwinięcia etapu opracowania i wyboru opcji strategicznych. Nie stanowi to jednak istotnego mankamentu, lecz raczej wyznacza kierunek dalszych badań, co wcześniej wspomniałem.

Za szczególne osiągnięcia monografii należy uznać:

- opracowanie autorskiego spójnego modelu metody planowania strategicznego w dziedzinie bezpieczeństwa,
- integrację prognozowania i projektowania jako komplementarnych narzędzi analizy strategicznej,
- zastosowanie metody idealizacji i stopniowej konkretyzacji w badaniach nad bezpieczeństwem państwa,
- wzmocnienie metodologicznego warsztatu nauk o bezpieczeństwie.

Praca wnosi istotny wkład w rozwój metodologii badań w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie i może stanowić punkt odniesienia dla dalszych badań nad planowaniem strategicznym w warunkach niepewności/ ograniczonej przewidywalności. W celu zachowania pełnej obiektywności i podsumowując moje wcześniejsze sugestie – konkluzja:

7

- model ma charakter konceptualny i nie został poddany szerokiej walidacji empirycznej,
- analiza mogłaby zostać rozszerzona o odniesienia do współczesnych koncepcji planowania adaptacyjnego i odpornościowego,
- momentami widoczna jest dominacja perspektywy modelowej nad analizą uwarunkowań instytucjonalnych i politycznych.

Zachęcam Habilitantkę do rozszerzania podjętych badań. Powyższe sugestie nie podważają wartości naukowej pracy.

Monografia stanowi dojrzałe, spójne i metodologicznie poprawne opracowanie naukowe. Kandydatka wykazała się samodzielnością badawczą, umiejętnością konstruowania modeli teoretycznych oraz zdolnością do twórczego rozwijania metod badawczych w naukach o bezpieczeństwie.

W mojej ocenie przedstawiona monografia spełnia wymagania stawiane osiągnięciom habilitacyjnym i stanowi istotny wkład w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie. Oznacza to jednocześnie **spełnienie drugiej z przesłanek przywołanych we wstępie niniejszej recenzji.**

3. Pozostały dorobek naukowy

Należy odnotować systematyczne rozwijanie przez Kandydatkę warsztatu analizy strategicznej w naukach o bezpieczeństwie, w szczególności w obszarach: prognozowania, projektowania, konstruowania celów polityki bezpieczeństwa.

Do ważnych publikacji należy zaliczyć przede wszystkim:

- rozdział współautorski „*Metody prognozowania bezpieczeństwa*” (2021) – porządkujący perspektywy metodologiczną, edukacyjną i pragmatyczną,
- artykuł „*Forecasting and designing in security – theoretical aspects (part I)*” (2024) – uzasadnienie łączenia prognozowania i projektowania,
- artykuł „*Forecasting and designing in security – practical aspects (part II)*” (2025) – demonstracja algorytmu (m.in. k-means + idealizacja/ konkretyzacja) prowadzącego do „pełnoskalowych” celów,

- artykuł „*Formulating State's Mission and Vision*” (2025) – model pojęciowy misji/wizji jako fundamentu celów strategicznych,
- artykuł „*Scenarios in the strategic planning...*” (2024) – demonstracja metody scenariuszowej w bezpieczeństwie demograficznym (2025–2035),
- tekst „*Formułowanie pełnowymiarowych celów polityki bezpieczeństwa*” (2025) – koncepcja celu „pełnowymiarowego” i procedura oparta o idealizację/konkretyzację.

Podsumowując, pozostały dorobek naukowy Kandydatki ma wysoką wartość, zwłaszcza w kontekście metodologicznym. Tworzy swoistą „szkołę postępowania” w analizie strategicznej bezpieczeństwa: od prognozowania i redukcji złożoności (metody jakościowo-ilościowe), do projektowania i konstrukcji celów strategicznych.

Z udostępnionego materiału/ dokumentacji w postępowaniu habilitacyjnym wynika, że aktywność Kandydatki obejmuje: wzbogacanie spójnego profilu badawczego (strategiczne planowanie w bezpieczeństwie, metodologia, prognozowanie/projektowanie), a także wątki mowy nienawiści, radykalizacji oraz bezpieczeństwa imprez masowych.

Należy też odnotować element - udział w przedsięwzięciach formatu międzynarodowego (projekty: MAGNETO, SECTOR, THE HOUSE, aktywności Erasmus/Erasmus+, współpraca z licznymi ośrodkami zagranicznymi).

Szczególne znaczenie posiada działalność ekspercka (m.in. ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej od 2020 roku), aktywność konferencyjna oraz upowszechnianie wyników badań. Należy odnotować funkcję promotora pomocniczego w trzech przewodach doktorskich, w dwóch postępowaniach już zakończonych oraz jednym pozostającym w toku.

Dorobek naukowy Habilitantki po uzyskaniu stopnia doktora jest znaczący i wykazuje tendencję wzrostową. Struktura dorobku naukowego obejmuje m.in.:

- trzy monografie autorskie,
- trzy monografie współautorskie,
- jedną monografię pod redakcją we współautorstwie,

- dwadzieścia jeden artykułów naukowych (w tym dziesięć autorskich oraz jedenaście współautorskich)
- oraz jedenaście rozdziałów w monografiach naukowych (w tym sześć autorskich i pięć współautorskich).

Dane naukometryczne potwierdzają wysoką aktywność Kandydatki. Zestawienie za lata 2015-2025 obejmuje 39 publikacji, stanowiąc, że sumaryczna punktacja MNiSW wynosi 1014 pkt. Liczba publikacji wykazywanych w bazie Google Scholar wynosi 33 (stan na 1 marca 2026), z czego 11 jest cytowanych. Z kolei sumaryczna liczba cytowań, według bazy Google Scholar wynosi 65, zaś indeks Hirscha kształtuje się na poziomie 5. Należy odnotować, że prace publikowane są w renomowanych periodykach dyscypliny takich jak „*Internal Security*” czy „*Przegląd Policyjny*”.

Habilitantka pełniła istotną rolę wiodącą w większości prac współautorskich, co świadczy o jej zdolności do kierowania zespołami badawczymi.

W świetle dotychczasowych publikacji oceniam, że dorobek Kandydatki jest spójny i wartościowy. Zestaw przedstawionych aktywności – szczególnie w powiązaniu z osiągnięciem monograficznym i cyklem publikacji metodycznych – pozwala uznać, że Kandydatka spełnia przesłankę istotnej aktywności naukowej w rozumieniu ustawowym.

4. Działalność dydaktyczna, organizacyjna i popularyzatorska

Działalność dydaktyczna Kandydatki obejmuje prowadzenie zajęć (przedmioty „Metodologia bezpieczeństwa”, „Strategia i projektowanie w bezpieczeństwie”) oraz promotorstwo i recenzowanie prac dyplomowych (153 prace oraz 168 recenzji).

Działalność organizacyjnych obejmuje udział w komisjach i zespołach (komisje ds. jakości kształcenia, programów, rekrutacji, współpracy międzynarodowej, zespoły akredytacyjne oraz programowe).

Działalność popularyzatorska obejmuje aktywności eksperckie w seminariach, warsztatach, we współpracy z instytucjami.

Habilitanta spełniła kryterium aktywności/ mobilności międzynarodowej, odbywając staże w ramach programu „Erasmus+” w Turcji, Hiszpanii, Niemczech,

10

Czechach, Słowacji, na Węgrzech oraz na Litwie. Ponadto Kandydatka uczestniczyła w projektach finansowanych przez MSWiA oraz wzięła czynny udział w konferencjach naukowych (prelegentka/ ekspertka) głosząc 18 wykładów pozostających w obszarze swoich zainteresowań naukowych). Aktywnie działa na rzecz bezpieczeństwa publicznego, prowadząc m.in. warsztaty dotyczące zwalczania mowy nienawiści na stadionach.

Wymienione elementy działalności dydaktycznej, organizacyjnej oraz popularyzatorskiej oceniam jako spójne z profilem naukowym Kandydatki, a także wskazujące na dojrzałość akademicką i zdolność do pełnienia ról środowiskowych.

5. Wniosek końcowy

Biorąc pod uwagę wysoki poziom metodologiczny głównego osiągnięcia naukowego Habilitantki oraz znaczący dorobek publikacyjny i bogate doświadczenie dydaktyczne, także aktywność międzynarodową, stwierdzam, że dr Justyna Jurczak **bezdyskusyjnie spełnia wymagania przesłanki, o której mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dz.U. z 2024 r., poz. 1571).**

Dorobek Habilitantki stanowi rzetelny oraz nowatorski wkład w rozwój nauk o bezpieczeństwie. Konkludując - moja recenzja jest jednoznacznie pozytywna, a co za tym idzie - kwalifikuję dr. Justynę Jurczak do kontynuowania procedury zmierzającej do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie.

